

MONITOR KOREAŃSKI

KWIECIEŃ 2018

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie. Monitor opracowała mgr Joanna Jatczak.

MONITOR KOREAŃSKI

KWIECIEŃ 2018

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

3 kwietnia: największa partia opozycyjna przedstawiła swoją propozycję zmian konstytucyjnych. Partia Wolność Korei (LKP) zaproponowała ograniczenie władzy prezydenckiej na rzecz Zgromadzenia Narodowego. Parlament miałby wybierać premiera, który niezależnie od prezydenta zarządzałby polityką wewnętrzną. Obecnie premier mianowany jest przez prezydenta. LKP zgodziło się z propozycją Moon Jae-ina, aby obniżyć czynne prawo wyborcze do wieku 18 lat. Natomiast w kwestii przeprowadzenia referendum w sprawie rewizji konstytucji przy okazji wyborów samorządowych LKP podtrzymało swoje stanowisko, uznając ten termin (13 czerwca) za zbyt wczesny. Pozostałe partie opozycyjne poparły jednak propozycje prezydenta.

3 kwietnia: prezydent Moon Jae-in uczestniczył w uroczystościach upamiętniających ofiary „Masakry na Czedżu”. W tym roku przypada 70. rocznica krwawego stłumienia protestów na wyspie Czedżu przez ówczesne władze. Prezydent Moon Jae-in podczas obchodów rocznicy obiecał, że rząd doloży wszelkich starań, aby dokładnie zbadać to wydarzenie z 1948 roku. Moon Jae-in wyraził zainteresowanie kontynuacją polityki prezydenta Roh Moo-hyuna, który jako pierwszy oficjalnie przeprosił w imieniu państwa ofiary protestów. Rząd zamierza nie tylko

Szczyt międzykoreański odbył się w Panmundżom

Przywódcy obu Korei

wyznaczyli wypracowanie

traktatu pokojowego oraz

denuklearyzację Półwyspu

Koreańskiego jako główne

cele wspólnej polityki.

lepiej zbadać udział ówczesnej władzy w tłumieniu protestów, ale także wypłacić rekompensaty. Poprzednie rządy Lee Myung-baka oraz Park Geun-hye nie brały udziału w tego typu ceremoniach.

6 kwietnia: prezydent Park Geun-hye została skazana na 24 lata więzienia.

Sąd niższej instancji w Seulu skazał byłą prezydent Park na 24 lata więzienia oraz grzywnę w wysokości 16 milionów USD. Była prezydent nie pojawiła się w sądzie, tłumacząc swoją nieobecność problemami zdrowotnymi. W uzasadnieniu wyroku sędzieja Centralnego Sądu Rejonowego w Seulu podkreślił, że Park pełniąc funkcję głowy państwa zignorowała swoją odpowiedzialność względem narodu oraz wykorzystwała władzę, co przyczyniło się do destabilizacji państwa. Sąd uznał również za karygodne wypieranie się przez byłą prezydent wszystkich zarzutów w obliczu niezbitych dowodów.

7 kwietnia: Koreańczycy protestowali przeciwko przemocy seksualnej.

W Seulu miał miejsce protest przeciwko przemocy seksualnej. Setki demonstrantów okazało poparcie dla ofiar molestowania. W Korei Południowej od początku tego roku znacznie wzrosła społeczna świadomość problemu molestowania seksualnego. Na fali ruchu „#MeToo” ujawniono od stycznia wiele przypadków przemocy seksualnej, także wśród polityków, sędziów, profesorów czy osób związanych z sektorem kultury. Demonstranci żądali również wypracowania przez rząd środków zapobiegania dyskryminacji w miejscu pracy ze względu na płeć.

9 kwietnia: prokuratura postawiła 16 zarzutów prezydentowi Lee Myung-bakowi.

Lee Myung-bak, który pełnił funkcję prezydenta w latach 2008-2013, został oskarżony o korupcję. Wśród zarzutów wobec byłego prezydenta znalazło się m.in.: przyjęcie 700 milionów wonów łapówki od państwowej agencji wywiadowczej, nadużycie władzy oraz uchylanie się od podatków. Ponadto prokuratura udowodniła, że Lee był właścicielem firmy DAS, która w 2007 roku była zamieszana w manipulację cenami akcji. Lee zaprzeczył większości zarzutów, a także odmówił spotkania z prokuratorami w celu przeprowadzenia dodatkowych przesłuchań. Były prezydent został aresztowany w drugiej połowie ubiegłego miesiąca.

10 kwietnia: raport w sprawie umowy o wolnym handlu ze Stanami Zjednoczonymi został zaprezentowany przed Zgromadzeniem Narodowym.

Ministerstwo Handlu, Przemysłu i Energii przedstawiło ocenę amerykańsko-koreańskiej umowy o wolnym handlu, która obowiązuje od 2012 roku. W tym roku z inicjatywy Donalda Trumpa rozpoczęto negocjacje w sprawie tego porozumienia. Według raportu to Stany Zjednoczone bardziej skorzystały na umowie, zwiększając swój udział na rynku koreańskim. Pomimo to, Ministerstwo pozytywnie oceniło umowę o wolnym handlu, podkreślając, że odegrała ona pozytywną rolę we

wzmacnianiu wzajemnie korzystnych stosunków gospodarczych poprzez zrównoważoną ekspansję handlu dwustronnego.

10 kwietnia: wzmocnienie relacji japońsko-koreańskich przed szczytem międzykoreańskim było celem wizyty Kono Taro w Seulu. Minister spraw zagranicznych Japonii Kono Taro odwiedził Seul w celu wzmocnienia współpracy między obydwojoma państwami. Kono spotkał się z południowokoreańską minister spraw zagranicznych Kang Kyung-wha. Była to pierwsza wizyta szefa japońskiej dyplomacji zagranicznej w Seulu od roku 2015, kiedy to oba państwa podpisały porozumienie w sprawie „kobiet-pocieszycielek”. Ministrowie spraw zagranicznych omówili kwestie związane z dwustronną współpracą oraz denuklearyzacją Półwyspu Koreańskiego. Obie strony nie doszły jednak do porozumienia w sprawach sporów historycznych oraz terytorialnych.

12 kwietnia: szczyt Moon-Abe-Xi został potwierdzony przez Błękitny Dom. Rzecznik prezydenta Kim Eui-kyeom potwierdził, że w maju dojdzie do spotkania między przywódcami Korei Południowej, Japonii i Chin w Tokio. Strona południowokoreańska doceniła starania rządu japońskiego, który wyszedł z inicjatywą szczytu. Najważniejszym tematem spotkania na linii Seul-Tokio-Pekin ma być bezpieczeństwo regionalne, w tym denuklearyzacja Półwyspu Koreańskiego.

14 kwietnia: szczyt międzykoreański oraz sprawy wewnętrzne zostały poruszone podczas pierwszego spotkania prezydenta z liderem opozycji. Prezydent Moon Jae-in zaprosił przewodniczącego opozycyjnej Partii Wolność Korea Hong Joon-pyo do Błękitnego Domu. Spotkanie miało dotyczyć szczytu międzykoreańskiego, jednak lider LKP zasugerował poruszenie również kwestii związanych z polityką wewnętrzną. Prezydent zaapelował do opozycji o wsparcie dla szczytu międzykoreańskiego. W odpowiedzi Hong wyraził obawy o ukryte intencje Pjongjangu. Według opozycji spotkanie przywódców obu Korei będzie mogło zostać uznane za sukces, jeśli doprowadzi do denuklearyzacji KRLD. Lider partii opozycyjnej zwrócił się do prezydenta z apelem o wzmocnienie przede wszystkim relacji z Waszyngtonem. W kwestii spraw wewnętrznych wymieniono poglądy na temat ustawy budżetowej. Przywódca największej partii opozycyjnej postulował także wycofanie się z propozycji rewizji konstytucji oraz zdymisjonowanie szefa służby nadzoru finansowego Kim Ki-sika, który przez Honga został nazwany „lewicowym ekonomistą odpowiedzialnym za obecny problem wysokiego bezrobocia wśród młodych osób”.

16 – 18 kwietnia: minister spraw zagranicznych została zaproszona przez państwa Azji Środkowej. Minister Kang Kyung-wha odwiedziła Uzbekistan i Kazachstan na zaproszenie tamtejszych rządów. W Uzbekistanie minister Kang spotkała się z prezydentem Shavkatem Mirziyoyewem oraz szefem MSZ

Abdulazizem Kamilowem. Natomiast w Kazachstanie doszło do spotkania Kang z prezydentem Nursultan Nazarbaewem oraz ministrem spraw zagranicznych Kairatem Abdrakhmanowem. W trakcie tych spotkań omówiono przede wszystkim dwie kwestie: sytuację na Półwyspie Koreańskim oraz współpracę w regionie Azji Środkowej. Prezydent Uzbekistanu zwrócił uwagę na potrzebę realizacji nowych projektów gospodarczych na dużą skalę przy współudziale Seulu. Takie działania wpisują się w Nową Politykę Północną, która zainteresowała również Kazachstan. Wszystkie trzy państwa wykazały zainteresowanie nie tylko współpracą bilateralną, ale także wielostronną i regionalną. Założenia Nowej Polityki Północnej administracji Moon Jae-ina przypominają strategię „Nurly Zhol” wypracowaną przez Kazachstan w 2014 roku, która zakłada przede wszystkim współpracę na płaszczyźnie transportu i logistyki.

24 kwietnia: referendum konstytucyjne nie zostanie przeprowadzone w dniu wyborów samorządowych. Prezydent Moon Jae-in oraz rządząca Partia Demokratyczna wyrazili ubolewanie, że Zgromadzeniu Narodowemu nie udało się dojść do porozumienia w kwestii ustawy referendalnej w sprawie rewizji konstytucji. Za niepowodzenie została skrytykowana opozycyjna Partia Wolność Korea (LKP). Następne kroki w kierunku rewizji konstytucji mają zostać podjęte przez prezydenta po zakończeniu szczytu międzykoreańskiego.

29 kwietnia: Deklaracja Panmundżom może zostać ratyfikowana przez południowokoreański parlament. Rządząca Partia Demokratyczna (DPK) ogłosiła, że będzie dążyć do ratyfikacji postanowień zawartych pomiędzy przywódcami obu Korei. Zarówno DPK, jak i mniejszościowe partie liberalne i opozycyjne wyraziły poparcie dla rezultatów szczytu międzykoreańskiego. Natomiast największa partia opozycyjna LKP sprzeciwia się ratyfikacji, nazywając szczyt „fałszywym pokazem pokoju”.

II. KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

4 kwietnia: państwa Grupy Wyszehradzkiej oraz Fundacja Koreańska rozpoczęły współpracę w dziedzinie sztuki. W Seulu została otwarta wystawa „Visegrad Karma”, która prezentuje dzieła sztuki związane z upadkiem komunizmu w Europie Środkowo-wschodniej. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Fundację Koreańską (KF) oraz ambasadę Węgier. Podczas ceremonii otwarcia spotkali się dyrektor Bakelit Multi Art Center (instytucja kulturalna w Budapeszcie) Csaba Paroczay, ambasadorzy Polski Piotr Ostaszewski, Węgier Gabor Csaba oraz Słowacji Milan Lajciak, a także kierownik sekcji gospodarczej i handlowej w ambasadzie Republiki Czeskiej Kvetoslav Sulek i prezes Fundacji Koreańskiej Lee

Si-hyung. Wystawa w Seulu miała na celu przybliżenie mieszkańcom Korei nie tylko zagadnień związanych z transformacją polityczną w Europie Środkowo-wschodniej, ale także sojusz państw Grupy Wyszehradzkiej.

8 kwietnia: podpisano porozumienie w sprawie trasy lotniczej między Łotwą i Koreą Południową. Ministerstwo Ziemi, Infrastruktury i Transportu Republiki Korei podpisało wstępne porozumienie ze swoim łotewskim odpowiednikiem w sprawie otwarcia bezpośredniej trasy lotniczej między obydwojoma państwami. Południowokoreańskie ministerstwo wyraziło nadzieję, że bezpośrednie loty z Łotwy do Seulu przyciągną nie tylko Łotyszy, ale także obywateli sąsiednich państw europejskich.

9-11 kwietnia: prezydent Słowacji został zaproszony przez Seul. Prezydent Słowacji Andrej Kiska odwiedził Seul z okazji 25. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych. Była to pierwsza oficjalna wizyta słowackiego przywódcy. 10 kwietnia Kiska spotkał się z Moon Jae-inem, aby omówić możliwości rozwoju gospodarczej współpracy oraz dyplomatycznego partnerstwa. Strona południowokoreańska wyraziła zainteresowanie wzmocnieniem współpracy ze wszystkimi państwami Grupy Wyszehradzkiej. Natomiast Słowacja doceniła rolę Seulu jako inwestora, odnotowując, że około 50% bezpośrednich inwestycji zagranicznych spoza Unii Europejskiej pochodzi właśnie z Korei Południowej. Ponad 90 firm południowokoreańskich jest obecnych na Słowackim rynku, tworząc tysiące miejsc pracy. Podczas wizyty w Seulu prezydent Kiska i słowacka delegacja spotkali się z przewodniczącym Koreańskiego Stowarzyszenia Handlu Międzynarodowego Kim Young-joo oraz przedstawicielami południowokoreańskich firm. Korea Południowa doceniła gwałtowny rozwój przemysłu związanego z nowoczesnymi technologiami na Słowacji, dostrzegając w tym sektorze znaczny potencjał współpracy.

10 kwietnia: możliwości wzmocnienia współpracy bilateralnej zostały omówione przez Czechy i Koreę Południową. Wiceminister spraw zagranicznych Republiki Czeskiej Miloslav Stašek spotkał się z południowokoreańskim ambasadorem w Pradze Moon Seung-hyunem, aby wymienić poglądy na temat relacji dwustronnych. W dniach 12-14 kwietnia wiceminister udał się do Korei z misją dyplomatyczną.

10 kwietnia: koreańska agencja rządowa KERIS wybrała Serbię jako państwo partnerskie na rok 2019. Południowokoreański ambasador w Serbii Yoo Dae-jong oraz przedstawiciele rządowej agencji Korea Education & Research Information Service (KERIS) spotkali się z ministrem edukacji, nauki i rozwoju technologicznego Mladenem Šarčevićem. Serbia została wybrana jako państwo partnerskie dla projektu KERIS, który w 2019 roku utworzy w Belgradzie centrum konsultacji typu e-learning. W tym celu Korea Południowa dostarczy Serbii

technologii edukacji informatycznej, wyposażenie ICT, oprogramowanie oraz zapewni szkolenia dla nauczycieli. Podczas spotkania rozmawiano także na temat współpracy w zakresie wymiany studenckiej oraz tworzenia studiów koreańskich na serbskich uczelniach.

10 kwietnia: Serbia i Korea Południowa zamierzają wzmocnić współpracę w sektorze energetycznym. Serbski minister górnictwa i energii Aleksandar Antic spotkał się z ambasadorem Korei Południowej w Serbii Yoo Dae-jongiem, aby omówić kwestie związane ze współpracą gospodarczą. Minister Antic wyraził zainteresowanie zwiększeniem współpracy z południowokoreańskimi firmami w sektorze energetycznym przy wsparciu serbskiego oddziału Koreańskiej Agencji Promocji Handlu i Inwestycji (KOTRA). Strona południowokoreańska potwierdziła zainteresowanie serbskimi projektami energetycznymi, ogłaszając wizytę delegacji Ministerstwa Energii i przedstawicieli firm działających w branży energetycznej w maju tego roku. Przyszłe spotkanie ma na celu określenie potencjalnych formatów współpracy między obydwojma państwami. Strona serbska szczególnie liczy na współpracę z Korea Electric Power Corporation, która jest jedną z wiodących firm na świecie, realizującą również projekty związane z ochroną środowiska.

12 kwietnia: Czechy wyraziły zainteresowanie rozwojem systemu e-government we współpracy z Koreą Południową. Ambasador południowokoreański Moon Seung-hyun spotkał się z wiceministrem ds. IT w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Czeskiej Jarosławem Strouhalem. Obie strony rozmawiały na temat współpracy w zakresie rozwoju zastosowania technologii informatycznych w administracji publicznej w Czechach.

12 kwietnia: Korea Południowa wyraziła zainteresowanie dalszą współpracą w sektorze motoryzacyjnym z państwami Grupy Wyszehradzkiej. Południowokoreański ambasador w Czechach Moon Seung-hyun był obecny na szczycie motoryzacyjnym Grupy Wyszehradzkiej w Pradze. Podczas wydarzenia dyskutowano na temat przyszłości tego przemysłu w Europie. Wśród gości znaleźli się przedstawiciele rządów Polski, Węgier, Czech i Słowacji. Wydarzenie było współfinansowane przez firmę Hyundai Motor Manufacturing. Współpraca Korei Południowej z państwami Grupy Wyszehradzkiej ma skupić się na wzmocnieniu standardów związanych z ochroną środowiska w przemyśle motoryzacyjnym.

13 kwietnia: delegacja Koreańskiej Izby Handlowej odwiedziła Budapeszt. Południowokoreański ambasador na Węgrzech Choe Kyoo-sik zaprosił delegację Koreańskiej Izby Handlowej. Podczas spotkania omówiono takie kwestie jak ostatnie trendy w węgierskiej gospodarce. Dyskutowano także o możliwościach rozwoju współpracy z Węgrami przy wsparciu Koreańskiej Izby Handlowej.

16 kwietnia: delegacja z Daejeon odwiedziła Serbię. Delegacja z południowokoreańskiego miasta Dae-jong odwiedziła Serbię z misją gospodarczą. W skład delegacji weszli przedstawiciele władz lokalnych oraz firm. Delegacja spotkała się z ambasadorem Yoo Dae-jongiem, który zauważył wzrost zainteresowania serbskim rynkiem wśród koreańskich przedsiębiorców. Koreańczycy uczestniczyli także w bezpośrednich spotkaniach z przedstawicielami serbskich firm. Strona południowokoreańska wyraziła zainteresowanie nie tylko inwestycjami w Serbii, ale także serbskimi produktami, które mogłyby wejść na rynek koreański.

16 kwietnia: regionalna współpraca gospodarcza została omówiona w serbskim mieście Leskovac. Ambasador Yoo Dae-jong oraz przedstawiciele serbskiego oddziału Koreańskiej Agencji Promocji Handlu i Inwestycji (KOTRA) Mihailo Pavlovic spotkali się z władzami lokalnymi w Leskovac, w tym z burmistrzem Goranem Cvetanovicem. Podczas spotkania omówiono zagadnienia związane ze współpracą gospodarczą między obydwojoma państwami. Strona południowokoreańska wyraziła zainteresowanie dalszymi inwestycjami w mieście, które uważane jest za dobry punkt tranzytowy. Natomiast władze Leskovac wyraziły nadzieję, że doświadczenie południowokoreańskiej firmy Yura, która posiada w mieście fabrykę, przyciągnie dalsze inwestycje.

17 kwietnia: współpraca na płaszczyźnie kultury została omówiona przez Koreę Południową i Czechy. Ambasador Moon Seung-hyun spotkał się z dyrektorem sieci centrów czeskich Ondřejem Černym. Obie strony omówiły możliwości zwiększenia wymiany kulturalnej między obydwojoma państwami. Centra czeskie są organizacją Ministerstwa Spraw Zagranicznych, a ich celem jest promocja Republiki Czeskiej za granicą.

20 kwietnia: wydarzenia związane z obchodami 100. rocznicy odzyskania niepodległości zostały omówione z władzami Seulu. Ambasador Polski w Korei Południowej Piotr Ostaszewski spotkał się z przedstawicielem władz Seulu do spraw międzynarodowych Yim Geun-hyeongiem. Podczas spotkania dyskutowano na temat możliwości współpracy między polską ambasadą a Seulem w kontekście organizacji wydarzeń związanych z obchodami 100. rocznicy odzyskania niepodległości. Ponadto 6 maja ma odbyć się 3. edycja festiwalu „Dzień Polski w Seulu”, który również był tematem spotkania. Obie strony poruszyły również kwestie związane z obchodami 30. rocznicy ustanowienia oficjalnych stosunków dyplomatycznych, która przypada na przyszły rok.

21 kwietnia: Unia Europejska oraz Bułgaria poparły decyzję Kim Jong-una o zawieszeniu testów jądrowych. Ministerstwo Spraw Zagranicznych Bułgarii, która obecnie przewodniczy posiedzeniom Rady Unii Europejskiej, wydało oświadczenie w sprawie zawieszenia testów jądrowych i rakietowych przez KRLD. Stanowisko

Bułgarii w tej sprawie pokrywa się z polityką UE, która popiera denuklearyzację Półwyspu Koreańskiego. Bułgarskie MSZ uznało decyzję północnokoreańskiego rządu za ważny krok w kierunku stworzenia odpowiedniej atmosfery dialogu z Seulem i Waszyngtonem. Państwa Unii Europejskiej oczekują od KRLD pełnej i weryfikowalnej denuklearyzacji oraz osiągnięcia trwałego pokoju na Półwyspie Koreańskim w oparciu o zasady zawarte w Karcie ONZ. Wysoki Przedstawiciel Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa Federica Mogherini zapowiedziała, że Unia Europejska będzie w dalszym ciągu wspierać wszelkie wynegocjowane rozwiązania prowadzące do denuklearyzacji. Jednocześnie UE nadal popiera politykę ONZ względem kryzysu koreańskiego: wywieranie silnej presji na KRLD za pomocą sankcji z jednoczesnym zachowaniem otwartych kanałów komunikacji.

24 kwietnia: węgierska uczelnia obchodziła 10. rocznicę utworzenia studiów koreańskich. Ambasador Choe Kyoo-sik był obecny na obchodach 10. rocznicy utworzenia studiów koreańskich na Uniwersytecie Loranda Eötvösa w Budapeszcie. Z tej okazji zorganizowano „Dzień Koreański”, który miał na celu przybliżyć studentom koreańską kulturę i język.

27 kwietnia: państwa Europy Środkowo-wschodniej wyraziły poparcie dla dialogu międzykoreańskiego. Państwa EŚW podzielają stanowisko w kwestii kryzysu koreańskiego: dialog międzykoreański jest pierwszym krokiem w kierunku pokoju i stabilności na Półwyspie Koreańskim. Węgierskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych podkreśliło jednak, że międzynarodowe sankcje wobec Pjongjangu mogą zostać zniesione jedynie po denuklearyzacji Korei Północnej. Według Budapesztu zmniejszenie arsenału nuklearnego nie zagrozi bezpieczeństwu KRLD, wręcz przeciwnie: doprowadziłoby do normalizacji stosunków ze społecznością międzynarodową, a to wzmocniłoby bezpieczeństwo całego regionu. Czeskie MSZ doceniło wysiłki prezydenta Moon Jae-ina oraz przewodniczącego Kim Jong-una, które doprowadziły do „historycznego spotkania”. Praga z zadowoleniem przyjęła postanowienia „Deklaracji Panmundżom”, w której obaj przywódcy koreańscy określili wspólne cele, jakimi jest denuklearyzacja Półwyspu Koreańskiego oraz wypracowanie trwałego pokoju. Czechy wyraziły nadzieję, że w najbliższej przyszłości zostanie odnowiony regularny dialog oraz wymiana na różnych poziomach w regionie. Słowacja poparła rozmowy pokojowe, podkreśliła jednak, że oczekuje konkretnych kroków zmierzających do całkowitej i weryfikowalnej denuklearyzacji KRLD oraz trwałej deeskalacji napięcia w regionie. Prezydium Grupy Parlamentarnej Polska – Republika Korei również wyraziło uznanie dla wysiłków na rzecz pojednania podejmowanych przez prezydenta Moon Jae-ina oraz obiecało wsparcie dalszych kroków zmierzających do pokoju.

III.RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

1 kwietnia: w Pjongjangu zorganizowano południowokoreański koncert. Pierwszy raz od 13 lat grupa południowokoreańskich artystów wystąpiła w Pjongjangu. Choć nie było to wcześniej planowane, koncert został obejrzany przez północnokoreańskiego przywódcę wraz z małżonką. Kim Jong-un spotkał się następnie z południowokoreańskimi muzykami. Pjongjang wyszedł z propozycją zorganizowania kolejnego wspólnego wydarzenia kulturalnego w Seulu. Obie strony wyraziły nadzieję, że zwiększenie wymiany kulturalnej przyczyni się do wzmocnienia przyjaznej atmosfery na Półwyspie Koreańskim.

4 kwietnia: ochrona praw człowieka nie znajdzie się w agendzie szczytu międzykoreańskiego. Minister spraw zagranicznych Kang Kyung-wha poinformowała, że kwestia praw człowieka nie zostanie poruszona na szczycie Moon – Kim. Minister Kang podkreśliła, że poprawa ochrony podstawowych praw obywateli pozostaje istotną kwestią w relacjach z KRLD, jednak ta sprawa zostanie poruszona przy okazji innych spotkań ze względu na brak zainteresowania Pjongjangu. Głównym tematem zaplanowanego na koniec kwietnia szczytu pozostaje denuklearyzacja.

4 kwietnia: KRLD ponownie zaprzeczyła udziałowi w zatopieniu korwety Cheonan. Generał Kim Yong-chol, członek Komitetu Centralnego Partii Pracy Korei, ponownie zaprzeczył udziałowi KRLD w ataku torpedowym na korwetę Cheonan w 2010 roku. Kim jest podejrzewany przez stronę południowokoreańską o nadzorowanie tego ataku. W północnokoreańskich mediach generał skrytykował Seul za „obciążanie Pjongjangu odpowiedzialnością” za ten wypadek. Strona północnokoreańska zagroziła, że może to zagrozić rozwojowi relacji międzykoreańskich. W odpowiedzi Waszyngton wydał oświadczenie, w którym przypomniał o zakończeniu w 2010 roku międzynarodowego śledztwa, które wykazało zatopienie Cheonan przez północnokoreańską torpedę. Seul oraz Waszyngton uważają tę sprawę za zamkniętą.

21 kwietnia: Korea Północna wstrzymała testy jądrowe. Kim Jong-un ogłosił, że KRLD wstrzymuje wszystkie testy jądrowe i raketowe. Północnokoreański przywódca ogłosił, że misja „zbrojenia nuklearnego” została zakończona i nie ma potrzeby prowadzenia dalszych testów. Według Koreańskiej Centralnej Agencji Prasowej, powodem wstrzymania testów raketowych jest skupienie „wszystkich wysiłków” na rozwoju gospodarczym.

23 kwietnia: szczyt międzykoreański był tematem spotkań wysokiego szczebla między Tokio, Waszyngtonem i Seulem. Minister spraw zagranicznych Kang Kyung-wha spotkała się z asystentką sekretarza stanu ds. Azji Wschodniej i

Pacyfiku Susan Thornton, która jest odpowiedzialna za przygotowania szczytu Trump - Kim. Natomiast szef wydziału negocjacji pokojowych południowokoreańskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych Lee Do-hoon uczestniczył w konsultacjach z dyrektorem generalnym biura ds. Azji i Oceanii w japońskim MSZ Kanasugi Kenjim. Podczas obu spotkań rozmawiano o sytuacji na Półwyspie Koreańskim, wypracowując wspólne stanowisko przed szczytem międzykoreańskim. Głównymi zagadnieniami była budowa trwałego pokoju w regionie oraz denuklearyzacja KRLD.

23 kwietnia: południowokoreańskie głośniki na granicy z KRLD zostały wyłączone. Ustawione wzdłuż granicy głośniki nadawały treści propagandowe oraz muzykę popularną. Strona południowokoreańska zdecydowała się na ich wyłączenie, aby „stworzyć odpowiednią atmosferę” przed szczytem międzykoreańskim.

25 kwietnia: prezydenci Moon i Trump spotkają się przed amerykańsko-północnokoreańskim szczytem. Błękitny Dom poinformował, że w połowie maja prezydent Moon Jae-in spotka się z Donaldem Trumpem w Waszyngtonie. Obaj prezydenci mają wymienić się poglądami na temat spraw związanych z bezpieczeństwem w regionie, w tym denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego. Istnieje prawdopodobieństwo, że Moon wyjdzie z propozycją regularnych spotkań międzykoreańskich, na co będzie chciał otrzymać aprobatę amerykańskiego sojusznika. Tego samego dnia szef Naczelnego Biura Bezpieczeństwa Chung Eui-yong spotkał się w Waszyngtonie z amerykańskim doradcą ds. bezpieczeństwa Johnem Boltonem w celu omówienia kwestii związanych z przygotowaniem szczytu Moon-Trump.

27 kwietnia: w Panmundżom odbył się szczyt międzykoreański. Przywódcy obu Korei spotkali się w strefie zdemilitaryzowanej. Choć szczyt międzykoreański po raz pierwszy odbył się w Korei Południowej, Kim Jong-un zaprosił prezydenta Moona do przekroczenia na chwilę granicy na stronę północnokoreańską. Motywem przewodnim było hasło „rozpoczyna się nowa historia, era pokoju”, dlatego spotkanie obu przywódców obfitowało w wiele gestów pokojowych i zjednoczenia, jak wspólne zasadzenie drzewa przy użyciu ziemi i wody z obu stron 38 równoleżnika. Spotkanie Kim Jong-una i Moon Jae-ina zakończyło się wydaniem wspólnego komunikatu o nazwie „Deklaracja dla pokoju, dobrobytu i zjednoczenia Półwyspu Koreańskiego” (Deklaracja Panmundżom). Wśród najważniejszych zapisów deklaracji znalazły się: kontynuowanie rozmów na temat traktatu pokojowego, wznowienie spotkań rozdzielonych rodzin, zmniejszenie napięcia militarnego na Półwyspie Koreańskim oraz zaprzestanie przez obie strony działań propagandowych. W kwestii denuklearyzacji ustalono, że jest ona celem obu Korei. W szczycie międzykoreańskim udział wzięli także przedstawiciele

północnokoreańskich władz: wiceszef Komitetu Centralnego, marszałek parlamentu, ministrowie spraw zagranicznych, obrony i sportu, a także siostra Kima, która reprezentowała KRLD podczas igrzysk olimpijskich w Pjongczangu. Szczyt międzykoreański został dobrze odebrany w Korei Południowej, gdzie wzrosło poparcie zarówno dla administracji Moon Jae-ina, jak i zaufanie do obietnic Kim Jong-una.

30 kwietnia: Korea Północna dopasuje strefę czasową do południowokoreańskiej. Prezydium Najwyższego Zgromadzenia Ludowego ogłosiło, że przyjmie strefę czasową UTC +9, tym samym przesuwając strefę czasową obecnie obowiązującą w KRLD o 30 minut do przodu. Zmiana ta ma nastąpić 5 maja. Decyzja północnokoreańskiego Prezydium jest realizacją jednego z postanowień szczytu międzykoreańskiego. Inicjatywa ta wyszła ze strony Kim Jong-una, który zwrócił uwagę, że w Domu Pokoju wiszą dwa zegary, pokazujące różny czas w Seulu i Pjongjangu. KRLD zmieniła system czasowy UTC +9 obowiązujący od 1912 roku na Półwyspie Koreańskim w 2015 roku po nasileniu napięcia pomiędzy Koreami.

30 kwietnia: szczyt Kim-Trump odbędzie się najprawdopodobniej w Panmundżom. Prezydent Donald Trump zasugerował, że Dom Pokoju na granicy między Koreami będzie najodpowiedniejszym miejscem dla spotkania obu przywódców. W Panmundżom odbył się także ostatni szczyt międzykoreański. Tym samym amerykański prezydent odrzucił propozycje organizacji szczytu złożone przez wiele miast na całym świecie, w tym Warszawę i południowokoreańską wyspę Czedżu.

30 kwietnia: Seul wyraził gotowość organizacji wspólnych wydarzeń sportowych z Pjongjangiem. Władze południowokoreańskiej stolicy ogłosiły, że poszukują możliwości organizacji z Pjongjangiem corocznych wydarzeń sportowych. Według władz miasta sport i kultura to jedyne płaszczyzny, na których może dojść do aktywnej wymiany między Koreami. Inny rodzaj współpracy jest ograniczany przez międzynarodowe sankcje, w których uczestniczy także Korea Południowa. W przypadku braku możliwości wspólnej organizacji, Seul wyraził nadzieję na udział północnokoreańskich delegacji w wydarzeniach.

KOMENTARZ

- 1. Nie dojdzie do wcześniejszej rewizji konstytucji.** W kwietniu prezydent Moon Jae-in skupił wszelkie wysiłki na przygotowaniach do szczytu koreańskiego.

Jego propozycjami zmian konstytucyjnych z ubiegłego miesiąca miało zająć się Zgromadzenie Narodowe. Bojkot opozycyjnej Partii Wolność Korei (LKP) uniemożliwił jednak uchwalenie ustawy, która pozwoliłaby na przeprowadzenie referendum konstytucyjnego wraz z wyborami samorządowymi 13 czerwca. Opozycja zaangażowała się w publiczną debatę na temat skandalu związanego z „falszowaniem opinii”, który wybuchł w połowie tego miesiąca. LKP zażądała wszczęcia śledztwa w sprawie udziału polityków partii rządzącej w procederze generowania fałszywego poparcia dla działań rządu w Internecie. Skandal wybuchł, gdy opinia publiczna dowiedziała się, że jeden z wpływowych blogerów używając programów komputerowych manipulował komentarzami i sondażami w Internecie w trakcie takich wydarzeń jak igrzyska olimpijskie czy wybory prezydenckie. Zdaniem opozycji tylko rozwiązanie tego skandalu może doprowadzić do „normalizacji parlamentu”. Ustawa w sprawie referendum nie jest pierwszą uchwałą, która nie została uchwalona ze względu na protest opozycji. Rządząca Partia Demokratyczna stoi przed trudnym wyzwaniem spełnienia prezydenckiej obietnicy rewizji konstytucji, gdyż taka ustawa wymaga zatwierdzenia przez dwie trzecie członków parlamentu oraz poparcie większości głosujących obywateli w referendum.

- 2. Prezydent Słowacji po raz pierwszy odwiedził Koreę Południową.** W Seulu doszło do szczytu prezydentów Moon Jae-ina oraz Andreja Kiski. Głównym tematem spotkania była współpraca ekonomiczna, gdyż Korea Południowa jest jednym z najważniejszych pozaeuropejskich partnerów gospodarczych Słowacji. Natomiast w Korei Południowej Słowacja jest postrzegana jako partner godzien zaufania. Prezydent Słowacji docenił rozwój Korei Południowej na przestrzeni ostatnich pięćdziesięciu lat. Moon Jae-in odpowiedział, że za sukcesem koreańskim stoi inwestycja w edukację młodych ludzi oraz innowacje. Podczas spotkania omówiono także kwestie związane z inwestycjami na Słowacji. Prezydent Kiska wyraził zainteresowanie współpracą z Samsungiem, który inwestuje także w badania naukowe. Na taki rodzaj współpracy liczy Słowacja: nie tylko realizacja projektów jak budowa fabryk, ale także wartość dodana w postaci dzielenia się technologiami. Ostatniego dnia oficjalnej wizyty w Seulu Andrej Kiska odwiedził siedzibę firmy Hyundai-Kia, która posiada swoją fabrykę na Słowacji. W rozmowie z przedstawicielami firmy, prezydent Słowacji wyraził zainteresowanie rozszerzeniem współpracy poza obszar produkcji, na wspomniane wcześniej badania. Prezydent odwiedził także park technologiczny, w którym znajduje się wiele koreańskich centrów innowacyjnych i startupów. Podczas oficjalnej wizyty w Seulu prezydent Kiska nakreślił oczekiwany kierunek relacji w Koreę Południową: współpraca na płaszczyźnie innowacji i wymiany pomysłów oraz technologii.
- 3. Deklaracja pokoju i denuklearyzacji zakończyła szczyt międzykoreański.** W Korei Południowej okrzyknięto spotkanie Moon Jae-ina i Kim Jong-una mianem

„wydarzenia historycznego”. Było to jednak wydarzenie przełomowe dla relacji między obiema Koreami, ale nie dla kryzysu koreańskiego. Deklaracja Panmundżom poruszyła trzy znaczące kwestie: poprawę stosunków dwustronnych, zaprzestanie działań uznawanych za wrogie oraz podjęcie negocjacji zmierzających do zawarcia traktatu pokojowego. W kwestii denuklearyzacji wyznaczono jedynie wspólny cel, jakim ma być wolny od broni nuklearnej Półwysep Koreański. Spotkanie obu przywódców, obfitujące w pokojowe i zjednoczeniowe gesty, nie przyniosło jednak konkretnych rozwiązań deklarowanych celów. Należy zauważyć, że chociażby deklaracja zawarcia pokoju pojawiła się już w trakcie poprzednich szczytów w 2000 i 2007 roku. Co więcej, prezydent Moon Jae-in oświadczył, że podpisanie traktatu pokojowego będzie wymagało trójstronnej zgody Seulu, Pjongjangu i Waszyngtonu. Natomiast Pjongjang wskazał, że negocjacje pokojowe powinny być prowadzone w formie czterostronnej: również z udziałem Chin. Deklaracja Panmundżom jest przede wszystkim sygnałem, czego oczekują oba państwa koreańskie po szczycie ze Stanami Zjednoczonymi. Zanim jednak dojdzie do spotkania na linii Waszyngton-Pjongjang, Moon Jae-in spotka się z Donaldem Trumpem, aby wypracować wspólne stanowisko względem KRLD. Ponadto Moskwa i Tokio będą kontynuowały zabiegi zmierzające do włączenia ich w negocjacje z Pjongjangiem. Natomiast obie Koree skupią się na wznowieniu wymiany na różnych płaszczyznach. Choć część działań dwustronnych jest ograniczana przez międzynarodowe sankcje nałożone na Pjongjang, to na Półwyspie Koreańskim można spodziewać się ożywionych kontaktów społecznych, w tym współpracy kulturalnej i sportowej oraz spotkań członków rozdzielonych rodzin. Pomoc humanitarna również może zostać wznowiona. Aby zrealizować zapisy deklaracji dotyczące poprawy stosunków dwustronnych powstanie biuro łącznikowe w Kaesong, które zapewni regularne kontakty pomiędzy obydwoma stronami. Podjęto także pierwsze kroki w kierunku zmniejszenia napięcia militarnego: Pjongjang zapowiedział zaprzestanie testów jądrowych, a Seul wstrzymał propagandowe przekazy w strefie zdemilitaryzowanej. Ponadto w trakcie szczytu zgodzono się na utworzenie „strefy pokoju” na granicy wód terytorialnych między Koreami. Szereg praktycznych środków mających na celu zapewnienie bezpiecznych połowów wzdłuż morskiej granicy ma niedługo zostać opracowany. Działania tego typu zostały podjęte, aby uniknąć takich incydentów jak zatopienie południowokoreańskiej korwety Cheonan, które w przeszłości eskalowały napięcie na Półwyspie Koreańskim.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

